Türkiye Cumhuriyetinin 100. Yılında Eğitim Araştırmaları

Editörler:
Doç. Dr. Esra BENLİ ÖZDEMİR
Doç. Dr. Nurcan UZEL
Prof. Dr. Turhan ÇETİN

PEGEM AKADEMİ

Editörler: Doç. Dr. Esra BENLİ ÖZDEMİR - Doç. Dr. Nurcan UZEL
Prof. Dr. Turhan ÇETİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN 100. YILINDA EĞİTİM ARAŞTIRMALARI

ISBN 978-625-6764-06-4

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2023, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere http://pegem.net adresinden ulaşılabilmektedir.

1. Baskı: Ekim 2023, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türlüdür
Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Kuyrukcu
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Değişen ve gelişen dünya ile birlikte, çağın insanının beklenti, ihtiyaç, sorun ya da çözümleri de değişmektedir. Günümüzde çok boyutlu problemler ile karşı karşıya kalan bireyler kalıcı, etkili ve hızlı çözümler için disiplinlerarası çözüm yollarına başvurmak durumunda kalmaktadır. Bu bağlamda bir bireyin yaşamı boyunca karşılaşacağı problem ya da sorunlarını tek bir disiplinin çerçevesi içerisinde değil, birden fazla disiplini kullanarak çözüme ulaştırması gerekmektedir. Özellikle eğitimcilerin öğretim sürecini disiplinlerarası bir organizasyonla planlaması, uygulaması ve değerlendirmesi bireylerdeki bütüncül öğrenmeyi etkin kılmaktadır. Disiplinlerarası çalışmaları takip etmek ve bu çalışmaları yaşamına entegre etmek, 21. yüzyıl becerilerine sahip bireylerin sahip olması gereken özelliklerdendir. Bu düşünce, bu eserin oluşturulmasında çıkış noktası olmuştur.

Disiplinlerarası eğitim alanında hazırlanan ve farklı disiplinlerin bir arada yer aldığı; alanında uzman eğitimcilerin araştırmaları sonucunda hazırlanan bu kitap, 19 bölümden oluşmaktadır ve alanda çalışmalar yapan ve yapacak olan araştırmacılar için kaynak olabilecek nitelikte bir eserdir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında, değerli eğitim çalışmaları ile bu eserin ortaya çıkmasına katkı sağlayan her bir bölüm yazarına göstermiş oldukları gayret, özveri ve katkılardan dolayı teşekkürlerimizi sunarız. Ayrıca kitabın basımını gerçekleştiren Pegem Akademik Yayıncılık ailesine de teşekkür ederiz.

Türkiye Cumhuriyetinin 100. yılına ithafen yazılan bu eserin eğitim camiasının her ferdine, eğitim uzmanlarına ve eğitim alanında çalışma yapan araştırmacılara katkı sağlaması dileğiyle…

Editörler

20 Ekim, 2023

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Doç. Dr. Esra BENLİ ÖZDEMİR - Doç. Dr. Nurcan UZEL
Prof. Dr. Turhan ÇETİN

1. Bölüm: Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacılar
Doç. Dr. Ahmet Utku ÖZENSOY, Muş Alparslan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6604-5920

2. Bölüm: Türkiye'de Güncel İngilizce Öğretimi Durumu
Doç. Dr. İrfan TOSUNCUOĞLU, Karabük Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0213-3574

3. Bölüm: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların Eğitimlerinde Yapılacak Olan Düzenlemelere İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşlerinin İncelenmesi
Doç. Dr. Zehra Esra KETENOĞLU KAYABAŞI, Kastamonu Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0921-7658

4. Bölüm: BİLSEM Yöneticilerinin Gözüyle STEM Uygulamaları
Öğretmen Aysun YAMAN, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0009-0004-9669-4146
Prof. Dr. Ergin HAMZAOĞLU, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6053-6796

5. Bölüm: Ortaokul Öğrencilerinin Küresel İklim Değişikliği Kavramına Yönelik Bilişsel Yapılarının İncelenmesi: Bir Karma Yöntem Araştırması
Doç. Dr. Esra BENLİ ÖZDEMİR, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2246-2420
Dr. Öğr. Üyesi Selçuk ŞAHİNGÖZ, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4884-7588

6. Bölüm: Sosyal Bilgiler Öğretiminde Gazete Kullanımı
Öğretmen Soner YÜREKLİ, Düzce MEM
ORCID No: 0009-0001-5829-0704
Doç. Dr. Erol SÖZEN, Düzce Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0522-4527

7. Bölüm: Okul Yöneticilerinin Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi (ÖABT) Kapsamında Atanan Öğretmenlere Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi
Arş. Gör. Merve ADIGÜZEL-ULUTAŞ, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-2462-0231
Doç. Dr. Ferhat KARAKAYA, Yozgat Bozok Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-5448-2226
Prof. Dr. Mehmet YILMAZ, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6700-6579

8. Bölüm: Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimleri Derslerindeki Bilgilerini Günlük Yaşama Uyarlama Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma
Zeynep BAHADIR, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0009-0007-6013-1810
Doç. Dr. Önder ŞENSOY, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-5973-1957

9. Bölüm: Özel Gereksinimli Çocuklarda Deprem Farkındalığı
Öğr. Gör. Alparslan ÜNSAL, Kastamonu Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-8336-8606

10. Bölüm: Türk Edebiyatı Eğitiminde Yaratıcı Metin Yazma Sürecine Metin Dil Bilimsel Bir Yaklaşım
Dr. Seda ARTUÇ BEKTEŞ, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
ORCID No: 0000-0002-3601-8224

11. Bölüm: Okul Öncesi Dönem Çocukları ve Deprem
Öğr. Gör. Alparslan ÜNSAL, Kastamonu Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-8336-8606

12. Bölüm: Öğretmenlerin Örgütsel Adalet Algıları ile Öznel İyi Oluşları Arasındaki İlişki
Öğretmen Barış YAMAN, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0009-0005-4365-7015
Prof. Dr. Recep Cengiz AKÇAY, İstanbul Aydın Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-9292-5072

13. Bölüm: Depremi Yaşamış Öğrencilerin Depreme İlişkin Metaforik Algılarını Belirleme: Gaziantep İli Örneği
Prof. Dr. Ufuk KARAKUŞ, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2915-464X
Uzm. Fatih ERASLAN, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0000-0002-8409-159X

14. Bölüm: İlkokul Öğrencilerinin Resimleri ve Sözel İfadelerinde 6 Şubat Depreminin Yansımaları Temsil Şekilleri: Hatay Örneği
Doç. Dr. Selma ASLANTAŞ, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-3386-8095
Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim Can ŞAHAN, Dokuz Eylül Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-3793-5902

15. Bölüm: İlkokul Öğrencilerinin Resimlerinde Sevgi Kavramını Temsil Biçimleri: Hatay/Reyhanlı Örneği
Doç. Dr. Selma ASLANTAŞ, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-3386-8095
Prof. Dr. Neşe IŞIK TERTEMİZ, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-2001-2888

16. Bölüm: Madde ve Doğası Ünitesine İlişkin Kavram Yanılgılarının Tanecik Kavramı Temelinde İncelenmesi
Dr. Seda İHTİYAR ŞAHİN, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0009-0008-1563-1952

17. Bölüm: Covid-19 Uzaktan Eğitim Sürecinde Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıkları ve Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarının İncelenmesi
Öğretmen Ecren ALPARSLAN, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-4398-7883
Prof. Dr. Birsen JELEN, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-9712-4445

18. Bölüm: Okunabilirlik ve Türkçe Ders Kitaplarının Görünümü
Doç. Dr. Sercan DEMİRGÜNEŞ, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5695-5071
Yüksek Lisans Öğrencisi Fatma Nur ATAŞ, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
ORCID No: 0009-0002-4459-224X

19. Bölüm: Ortaokul Mimari Yapısının Sosyal Bilgiler Dersi Öğretimine Uygunluğunun İncelenmesi
Prof. Dr. Ufuk KARAKUŞ, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2915-464X
Öğretmen Bahar ZAFER, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0000-0002-6572-3221

İÇİNDEKİLER

Ön Söz iii
Bölümler ve Yazarları v

1. BÖLÜM
TÜRKİYE'DEKİ SURİYELİ SIĞINMACILAR

Tarihte Göç ve Sığınmacı Sorunu 1
Mülteci, Göçmen, Düzensiz Göçmen ve Sığınmacı Kavramları 3
Suriye'de Yaşanan Sorunlar ve Türkiye'ye Gelen Sığınmacılar 4
Suriyeli Sığınmacıların Demografik Özellikleri 5
Suriyeli Sığınmacılarla İlgili Araştırmalar 8
Suriyeli Sığınmacıların Durumları 9
Türkiye'de Suriyeli Sığınmacılarla İlgili Algılar 10
Suriyeli Sığınmacılarla İlgili Doğru Bilinen Yanlışlar 11
Suriyeli Sığınmacıların Uyumları ve Yaşanan Sorunlar 12
Sonuç 14
Öneriler 17
Kaynakça 18

2. BÖLÜM
TÜRKİYE'DE GÜNCEL İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ DURUMU

Giriş 21
Günümüzde İngilizcenin Durumu 22
Türkiye'de Yabancı Dil Eğitiminde Karşılaşılan Problemler 23
Dil Öğretiminde Motivasyon ve Kültür 24
Yabancı Dil Öğretim Stratejileri 25
- Gramer – Çeviri Metodu (Grammer Translation Method) 26
- Doğrudan Metot (The Direct Method) 27
- İşitsel – Dilsel Metot (The Audio-Lingual Method) 28
- Sessizlik Yöntemi (Silent Way) 29
- Telkin Yöntemi (Desuggestopedia) 29
- Toplu Dil Öğrenme Yöntemi (Community Language Learning) 30
- Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response) 30
- İletişimsel Dil Öğretimi (Communicative Language Teaching) 31
- Karma Metot (Eclectic Method) 31
- Doğal Yaklaşım (Natural Approach) 32
- Görev Temelli Metot (Task-Based Method) 32
- İçeriğe Dayalı Metot (Content-Based Method) 33

Sonuç 34
Kaynakça 35

3. BÖLÜM
ÖZGÜL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN ÇOCUKLARIN EĞİTİMLERİNDE YAPILACAK OLAN DÜZENLEMELERE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Giriş 39
Yöntem 40
Araştırmanın Modeli 40
Çalışma Grubu 41
Veri Toplama 42
Veri Analizi 42
Bulgular 43
Tema 1: Düzenleme 45
Tema 2: Destek Sunma 46
Tema 3: İş Birliği 47
Sonuç ve Öneriler 48
Kaynakça 49

4. BÖLÜM
BİLSEM YÖNETİCİLERİNİN GÖZÜYLE STEM UYGULAMALARI

Giriş 51
Yöntem 52
Araştırmanın Amacı 52
Çalışma Grubu 52
Veri Toplama Aracı 52
Veri Toplanması 53
Verilerin Analizi 53
Bulgular ve Yorumlar 53
Tema 1: Bilim ve Sanat Merkezlerinde STEM Uygulamaları 53
Tema 2: STEM Uygulamalarında BİLSEM ve Okul Farkı 55
Tema 3: STEM Uygulamalarında BİLSEM'lerin Okullara Göre Avantajları 57
Tema 4: BİLSEM Yöneticisinin STEM Uygulamalarındaki Rolü 58
Tema 5: STEM Uygulamalarında BİLSEM'lerin İhtiyaçları 60
Sonuç, Tartışma ve Öneriler 62
Kaynakça 66

5. BÖLÜM
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAVRAMINA YÖNELİK BİLİŞSEL YAPILARININ İNCELENMESİ: BİR KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI

Giriş ... 69
Bilişsel Yapı ... 70
Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programında Küresel İklim Değişikliği ... 70
Yöntem ... 72
Araştırmanın Amacı ... 72
Çalışma Grubu ... 72
Verilerin Toplanması ... 72
"Küresel Isınma Algı ve Görüş Belirleme" Ölçeği ... 73
"Küresel İklim Değişikliği" Açık Uçlu Soru ... 73
"Küresel İklim Değişikliği" Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) ... 73
"Küresel İklim Değişikliği" Kavramı Çizim Tekniği ... 74
Verilerin Analizi ... 74
Bulgular ve Yorumlar ... 74
Nicel Verilere İlişkin Bulgular ve Yorumlar ... 74
Ortaokul Öğrencilerinin Küresel Isınma Algı ve Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar ... 75
Nitel Verilere İlişkin Bulgular ve Yorumlar ... 76
"Küresel İklim Değişikliği" Kavramıyla İlgili Açık Uçlu Soruya İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar ... 76
"Küresel İklim Değişikliği" Kavramıyla İlgili Kelime İlişkilendirme Testine İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar ... 77
"Küresel İklim Değişikliği" Kavramıyla İlgili Öğrenci Çizimlerine İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar ... 78
Sonuç, Tartışma Ve Öneriler ... 79
Kaynakça ... 81

6. BÖLÜM
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE GAZETE KULLANIMI

Giriş ... 83
Sosyal Bilgiler Dersi ve Gazete Kullanımı ... 86
Öğrenme-Öğretme Süreçleri ve Gazete Kullanımı ... 89
Sosyal Bilgiler Dersinde Gazete Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi ... 91
Etkinlik Örnekleri ... 92
Etkinlik Örneği 1. ... 92
Etkinlik Örneği 2. ... 94

Sonuç 95
Kaynakça 95

7. BÖLÜM
OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRETMENLİK ALAN BİLGİSİ TESTİ (ÖABT) KAPSAMINDA ATANAN ÖĞRETMENLERE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Özet 99
Giriş 100
Yöntem 101
Çalışma Grubu 101
Veri Toplama Aracı 102
Verilerin Analizi 102
Bulgular 102
Tartışma ve Sonuç 106
Kaynakça 107

8. BÖLÜM
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN FEN BİLİMLERİ DERSLERİNDEKİ BİLGİLERİNİ GÜNLÜK YAŞAMA UYARLAMA DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Giriş 109
Yöntem 111
Araştırmanın Amacı 112
Araştırma Grubu 112
Verilerin Toplanması 113
Bilgileri Günlük Yaşamla İlişkilendirme Ölçeğinin Uygulanması 113
Problem Çözme Envanterinin Uygulanması 114
Bilimsel Tutum Ölçeğinin Uygulanması 115
Verilerin Analizi 116
Bulgular ve Yorumlar 117
Araştırmanın 1. 2. ve 3. Alt Problemine İlişkin Bulgular 118
Araştırmanın 4. ve 5. Alt Problemine İlişkin Bulgular 120
Sonuç, Tartışma ve Öneriler 121
Kaynakça 124

9. BÖLÜM
ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARDA DEPREM FARKINDALIĞI

Giriş ... 127
Özel Gereksinimli Çocuklar ... 127
Özel Gereksinimli Çocuklarda Deprem Bilinci ... 128
Özel Gereksinimli Çocuklara Deprem Bilincinin Kazandırılması: Ebeveynler ... 130
Özel Gereksinimli Çocuklara Deprem Bilincinin Kazandırılması: Eğitimciler ... 131
Sonuç ... 132
Kaynakça ... 132

10. BÖLÜM
TÜRK EDEBİYATI EĞİTİMİNDE YARATICI METİN YAZMA SÜRECİNE METİN DİL BİLİMSEL BİR YAKLAŞIM

Giriş ... 135
Edebiyat Eğitimi Üzerine ... 136
Yaratıcı Yazma Süreci Üzerine ... 138
Metin ve Metin Dil Bilim Üzerine ... 140
Metin Yazma Yaklaşımları Üzerine ... 144
Ürün Odaklı Yazma Yaklaşımı: ... 144
Süreç Odaklı Yazma Yaklaşımı: ... 144
Tür Odaklı Yazma Yaklaşımı: ... 145
Öz Düzenlemeci Yazma Yaklaşımı: ... 145
Yöntem ... 148
Bulgular ... 149
Tartışma ve Sonuç ... 151
Tartışma ... 151
Sonuç ... 153
Kaynakça ... 160

11. BÖLÜM
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARI VE DEPREM

Giriş ... 161
Deprem ... 162
Çocuklarda Deprem Farkındalığı ... 163
Çocuklarda Deprem Farkındalığının Oluşturulmasında Ailenin Rolü ... 164
Çocuklarda Deprem Farkındalığının Oluşturulmasında Öğretmenin Rolü ... 165
Sonuç ... 166
Kaynakça ... 167

12. BÖLÜM
ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL ADALET ALGILARI İLE ÖZNEL İYİ OLUŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Giriş ... 169
Örgütsel Adalet ... 170
Öznel İyi Oluş ... 171
Yöntem ... 172
Araştırmanın Amacı ... 172
Evren ve Örneklem ... 172
Veri Toplama Araçları ... 174
Veri Toplanması ... 174
Verilerin Analizi ... 174
Bulgular ve Yorumlar ... 176
Öğretmenlerin Örgütsel Adalet Algıları ve Öznel İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Bulgular ... 176
Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine Göre Örgütsel Adalet Algıları ve Öznel İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Bulgular ... 178
Öğretmenlerin Örgütsel Adalet Algıları ile Öznel İyi Oluş Düzeyleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular ... 181
Öğretmenlerin Örgütsel Adalet ve Alt Boyutlarına Yönelik Algılarının Öznel İyi Oluşları Üzerindeki Etkilerine İlişkin Bulgular ... 183
Sonuç, Tartışma ve Öneriler ... 184
Kaynakça ... 186

13. BÖLÜM
DEPREMİ YAŞAMIŞ ÖĞRENCİLERİN DEPREME İLİŞKİN METAFORİK ALGILARINI BELİRLEME: GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ

Özet ... 189
Giriş ... 189
Deprem Kavramına Yönelik Öğrenci Algılarını İnceleyen Çalışmalar ... 190
Araştırmanın Amacı ... 192
Yöntem ... 193
Araştırma Modeli ... 193
Çalışma Grubu ... 193
Verilerin Toplanması ... 193
Verilerin Analizi ... 193
Bulgular ... 195
Sonuç ve Öneriler ... 198
Kaynakça ... 200

14. BÖLÜM
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN RESİMLERİ VE SÖZEL İFADELERİNDE 6 ŞUBAT DEPREMİNİN YANSIMALARI

Giriş ... 201
Amaç ... 203
Yöntem ... 203
Çalışma Grubu ... 203
Uygulama Çalışması ... 204
Veri Toplama Aracı ... 205
Verilerin Analizi ... 206
Verilerin Kodlanması ... 207
Bulgular ... 207
Depremin Çocukların Sözel İfadelerine Yansımaları (Söze Temsil Biçimleri) ... 211
Depreme Yönelik Öğrencilerin Görsel ve Sözel İfadelerdeki Temsil Biçimleri Arasında Benzerlik ve Farklılıklar ... 215
Sonuç, Tartışma ve Öneriler ... 218
Kaynakça ... 221

15. BÖLÜM
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN RESİMLERİNDE SEVGİ KAVRAMINI TEMSİL BİÇİMLERİ: HATAY/REYHANLI ÖRNEĞİ

Giriş ... 225
Zihinsel Süreçler ve Temsiller ... 227
Çalışmanın Önemi ve Amacı ... 230
Amaç ... 231
Yöntem ... 231
Veri Toplama Süreci ... 232
Verilerin Analizi ... 233
Bulgular ... 235
Sonuç, Tartışma ve Öneriler ... 244
Kaynakça ... 248

16. BÖLÜM
MADDE VE DOĞASI ÜNİTESİNE İLİŞKİN KAVRAM YANILGILARININ TANECİK KAVRAMI TEMELİNDE İNCELENMESİ

Giriş ... 251
Kavram Yanılgıları ve Kavram Yanılgılarının Tespit Edilmesi ... 253
Yöntem ... 256
Araştırmanın Amacı ... 256

Veri Toplama Süreci ... 256
Bulgular ve Yorumlar ... 257
Araştırmanın İkinci Amacına İlişkin Bulgular ve Yorumlar ... 262
Araştırmanın Üçüncü Amacına İlişkin Bulgular ve Yorumlar ... 267
Kaynakça ... 272

17. BÖLÜM
COVID-19 UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE ÇALGI EĞİTİMİ ZİHİN ALIŞKANLIKLARI VE BİREYSEL ÇALGI ÇALIŞMA ALIŞKANLIKLARININ İNCELENMESİ

Giriş ... 277
Alt Problemler ... 278
Araştırmanın Amacı ... 279
Araştırmanın Önemi ... 279
Varsayımlar ... 279
Araştırmanın Sınırlılıkları ... 280
Yöntem ... 280
Araştırmanın Modeli ... 280
Çalışma Grubu ... 281
Veri Toplama Araçları ... 282
Kişisel Bilgi Formu ... 282
Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıkları Ölçeği ... 282
Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıkları Ölçeği ... 283
Güvenirlik Analizi Sonuçları ... 283
Verilerin Analizi ... 285
Bulgular ... 285
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 285
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 287
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 288
Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 290
Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 292
Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 295
Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 298
Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 302
Dokuzuncu Alt Probleme Ait Bulgular ... 305
Sonuç ve Tartışma ... 308
Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar ... 308
Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar ... 308
Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar ... 309

Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar 310
Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar 311
Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Sonuçlar 312
Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar 314
Araştırmanın Sekizinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar 316
Araştırmanın Dokuzuncu Alt Problemine İlişkin Sonuçlar 316
Kaynakça 317

18. BÖLÜM
OKUNABİLİRLİK VE TÜRKÇE DERS KİTAPLARININ GÖRÜNÜMÜ

Kavramsal Çerçeve 319
Okuma ve Okunabilirlik 319
Yöntem 320
Araştırmanın Modeli 320
İnceleme Nesnesi 321
Verilerin Çözümlenmesi 321
Bulgular ve Yorumlar 324
Sonuç 327
Kaynakça 329

19. BÖLÜM
ORTAOKUL MİMARİ YAPISININ SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİMİNE UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ

Özet 331
Giriş 332
Yöntem 334
Evren ve Örneklem 335
Verileri Toplama Araçları 335
Verilerin Toplanması 335
Verilerin Analizi 336
Bulgular 336
Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular 337
İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular 340
Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular 344
Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular 347
Beşinci Alt Amaca İlişkin Bulgular 349
Altıncı Alt Amaca İlişkin Bulgular 350
Sonuç, Tartışma ve Öneriler 351

Öneriler 354
Kaynakça..... 355

Editörler ve Yazarlar Hakkında 357

17. BÖLÜM

COVID-19 UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE ÇALGI EĞİTİMİ ZİHİN ALIŞKANLIKLARI VE BİREYSEL ÇALGI ÇALIŞMA ALIŞKANLIKLARININ İNCELENMESİ

Öğretmen Ecren ALPARSLAN, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-4398-7883

Prof. Dr. Birsen JELEN, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-9712-4445

1. GİRİŞ

2019 yılında yaşanan pandemi sosyal hayat, ekonomi ve eğitim alanlarını derinden etkilemiştir. Salgın ile mücadele etmek için insanların alışkanlıklarını ve günlük hayatlarını derinden etkileyen sosyal mesafe gibi ciddi önlemler alınmıştır. Covid-19 salgınının etkisinin azaltılması için sosyal mesafenin sağlanması amacıyla eğitim sektöründe yüz yüze eğitime ara verilip bu sürecin teknolojik araçlarla uzaktan eğitim ile desteklenmesine karar verilmiştir (Çelik, 2021). Covid-19 pandemisinin aniden yaşanması sebebiyle uzaktan eğitim acilen ve zorunlu olarak eğitmen alt yapısı ve teknolojik alt yapı sağlanamadan dünya çapında uygulanmıştır. Farklı çalgıların eğitiminin verildiği çalgı eğitimi dersleri de bu duruma uygun olarak gerçekleşmiştir.

Çalgı eğitimi dersi üniversitelerin Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında verilen uygulamaya dayalı bir eğitimdir. Çalgı eğitimi yoluyla öğrencilerin, yeteneğini geliştirmek, müzikle ilgili bilgilerini zenginleştirmek ve müzik beğenisini yüksek bir düzeye çıkarmak amaçlanmaktadır (Tanrıverdi, 1997,

1 Bu çalışma "Covıd-19 Uzaktan Eğitim Sürecinde Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıkları ve Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarının İncelenmesi" isimli tezden üretilmiştir.

s.8). Çalgı eğitiminin gerçekleşmesi için öğrencilerin belirli disiplin çerçevesine çeşitli alışkanlıklar geliştirmeleri gerekmektedir.

TDK'ye göre alışkanlık "bir şeye alışmış olma durumu" olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2022). "Alışkanlıklar insanların hayatında sürekli var olan, yaşantısında etkili ve belirleyici rolü bulunan, fiziksel, duygusal, zihinsel ve toplumsal tutumlarına yön veren kişiliklerini ve karakterlerini oluşturan davranışlardır" (Orhan, 2017, s.302). Alışkanlıkları fiziksel ve zihinsel olarak ikiye ayırabiliriz. Fiziksel alışkanlıklar daha çok bedensel olan aktivitelere bağlıdır (Dönmez, 2019). Zihinsel alışkanlıkları ise kişinin bir işe başladığında ve devamında, bir sorunun çözümünde, planlamada, zihinsel işleme ihtiyaç duyulan işlerde ve bu süreçte gösterdiği bilişsel davranış ve seçimleri olarak tanımlayabiliriz (Dönmez, 2019). Çalgı eğitiminde bedensel alışkanlıklara örnek olarak günlük teknik egzersizler, zihinsel alışkanlıklara ise bir eserin çalışma sürecini planlama veya problemli bir pasajın çözümü için harcanacak çaba olarak düşünülebilir.

Başarıyı sistemli bir çalışmanın ürünü olarak düşündüğümüzde, onu elde edebilmek için çalışma alışkanlığına sahip olmak önemlidir. Bu nedenle müzik öğretmeni adaylarının başarılı olabilmeleri için çalışma alışkanlıkları kazanmaları da gerekmektedir. Özellikle müzik öğretmenlerinin mesleki öz- yeterliklerini sağlayan faktörlerin başında kendi çalgılarındaki başarıları gelmektedir. Bu da ancak düzenli bir çalışma ile sağlanabilir (Şentürk, Kapçak & Işıksungur, 2018). Böylesine ani bir salgının ve peşinden gelen zorunlu uzaktan eğitim şüphesiz ki yüz yüze uygulanagelen ve uygulamalı bir ders olan bireysel çalgı eğitimi dersini alan öğrencilere çeşitli etkileri olmuştur. Bu nedenle, zorunlu uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin çalgılarında gelişimlerini ve başarılarını doğrudan etkileyen ve önemli görülen çalgı çalışma alışkanlıkları ve zihinsel alışkanlıklarının durumunu tespit etmek gerekli görülmüştür.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında bu araştırmanın problem cümlesi: "Covid-19 uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları ve bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları nasıldır?" biçiminde belirlenmiştir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1.1. Alt Problemler

Müzik öğretmen adaylarının:

1. Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ve çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

3. Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

4. Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?

5. Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?

6. Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları haftalık ortalama çalışma sürelerine göre farklılık göstermekte midir?

7. Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları haftalık ortalama çalışma sürelerine göre farklılık göstermekte midir?

8. Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılık göstermekte midir?

9. Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Covid-19 uzaktan eğitim sürecinde müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları ve bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının incelenmesidir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Covid-19 uzaktan eğitim döneminde müzik eğitiminde konuyla ilgili sınırlı çalışmaların olması, çalışmanın kapsadığı çalışma alışkanlıklarını ve zihin alışkanlıklarını bir arada ele alan bir çalışmanın bulunmaması ve bundan sonraki eğitim sürecine farkındalık oluşturması nedeniyle önemlidir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırmada;

1. Araştırma için belirlenen veri toplama yöntem ve tekniklerinin araştırmanın amacına uygun olduğu,

2. Seçilen yöntemlerin, araştırmanın amacına ve konusuna uygun olduğu,

3. Araştırmadan elde edilen bilgilerin güvenilir ve geçerli olduğu,

4. Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan lisans öğrencilerinin uygulanan ölçeklere içtenlikle ve doğrulukla yanıt verdikleri varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, 2020-2021 eğitim öğretim dönemi ile,

1- Gazi Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Trabzon Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi ve Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında lisans eğitimi gören 346 öğrenci ile,

2- Araştırmada kullanılan istatistiki yöntemler ile,

3- Katılımcıların belirttikleri görüşlerin içtenlik ve doğruluk derecesi ile sınırlıdır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Covid-19 uzaktan eğitim sürecinde müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları ve bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmanın modeli, verilerin toplanmasında tarama modeli, veriler arasında ilişki arama boyutunda ilişkisel tarama modelidir. Tarama modeli, geçmişte veya hala mevcut olan bir durumu mevcut hali ile betimlemeyi amaçlayan araştırma modelidir ve araştırmaya dâhil olan durum, kişi veya nesne mevcut koşulları dâhilinde, olduğu hali ile tanımlanmaya çalışılır. İlişkisel tarama modelleri, iki veya daha fazla sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2013). 3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi Bu araştırmanın evrenini Türkiye'nin farklı bölgelerindeki 9 farklı üniversitenin müzik anabilim dallarında 2020-2021 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 346 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini seçilen üniversitelerin müzik ana bilim dallarında öğrenim gören 1, 2, 3 ve 4. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. NOT: Araştırmaya toplamda 359 kişi katılmış olup ancak kayıp veriler sebebiyle 13 kişi çıkarılıp analizler 346 öğrencinin verdiği yanıtlar üzerinden yürütülmüştür. Araştırmaya katılan 346 öğrenciye ilişkin demografik bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler

Değişkenler		**F**	**%**
Cinsiyet	Kadın	224	64,7
	Erkek	122	35,3
Yaş	18-19	77	22,3
	20-21	136	39,3
	22-23	63	18,2
	24 ve üzeri	70	20,2
Sınıf	1. Sınıf	73	21,1
	2. Sınıf	75	21,7
	3. Sınıf	86	24,9
	4. Sınıf	112	32,4
Üniversite	Gazi	94	27,2
	Trabzon	90	26
	Niğde	58	16,8
	Çanakkale	35	10,1
	Burdur	23	6,6
	19 Mayıs	18	5,2
	Muğla	10	2,9
	Pamukkale	10	2,9
	Dokuz Eylül	8	2,3
	Toplam	346	100

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin %64,7'si kadın, %35,3'ü ise erkektir. Öğrencilerin %32,4'ü 4.sınıf, %24,9'u 3. sınıf, %21,7'si 2. sınıf ve %21,1'i de 1. sınıfta öğrenim görmektedirler. Üniversitelere göre öğrenci sayıları incelendiğinde ise araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla Gazi (%27,2), Trabzon (%26), Niğde (16,8) ve diğer üniversitelerde kayıtlı oldukları görülmektedir.

2.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubu Gazi Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Trabzon Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi ve Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında 2020-2021 öğretim yılında öğrenim gören lisans eğitimi gören (224 (%64,7) kadın ve 122 (%35,3 9 erkek) toplam 346 lisans öğrencisinden oluşmuştur.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, Dönmez (2019) tarafından geliştirilen "Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıkları Ölçeği" ve Küçükosmanoğlu vd. (2017) tarafından geliştirilen "Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıkları Ölçeği" kullanılmıştır. Kullanılan ölçeklere ek olarak müzik eğitimi anabilim dallarında eğitim gören öğrencilerin kişisel bilgilerini tespit etmek amacı ile araştırmacı tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Formda müzik eğitimi anabilim dallarında eğitim gören öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, eğitim gördükleri üniversite, sınıf seviyesi, haftalık ortalama çalgı çalışma süreleri tespit edilmeye çalışılarak elde edilen veriler ölçekle ilişkilendirilmiştir.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırma kapsamında müzik öğretmeni adaylarının demografik özelliklerini belirlemek amacı ile 4 sorudan oluşan "Kişisel Bilgi Formu" araştırmacı tarafından geliştirilmiş ve öğretmen adaylarına uygulanmıştır.

2.3.2. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıkları Ölçeği

Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimi dersinde sergiledikleri zihnin öğrenme alışkanlıklarının belirlenmesine ve değerlendirilmesine olanak sağlayan bir ölçek geliştirme amacıyla "Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıkları Ölçeği" Dönmez (2019) tarafından geliştirilmiştir.

Costa ve Kallick, 2008 tarafından belirlenen 16 zihin alışkanlığı araştırmacı tarafından incelenerek, zihin alışkanlıklarının tespiti ve değerlendirilebilmesi için soru havuzu oluşturularak çalışmanın amacına uygun sorular seçilmiştir. Zihin alışkanlığı türlerinden ve seçilen sorulardan bir deneme formu oluşturulmuştur ve bunların bireysel çalgı eğitimi derslerine ve çalışmanın amacına uygunluğunun değerlendirilmesi için oluşturulan ölçek formu müzik eğitimi alanında doktora derecesine sahip 10 uzmana sunulmuştur. Alınan geri bildirimlerle müzik eğitiminin, çalgı eğitimi boyutu ile uyumlu olduğuna karar verilen 6 zihin alışkanlığı ve bunları tespit etmeye uygun sorular çalışmaya dâhil edilmiştir. Değerlendirmelerin neticesinde zihin alışkanlıklarından "Düşünceleri Yönetebilme" zihin alışkanlığının, "Çalışma Sürecini Planlayabilme" ve "Çözüm Yöntemleri Oluşturma" başlıkları kullanılarak ikiye ayrılmasına karar verilmiştir. Uzman görüşlerinden sonra 41 maddelik Likert tipi deneme formu oluşturulmuştur. Bu form; Kesinlikle Katılmıyorum, Katılmıyorum, Orta Derecede Katılıyorum, Katılıyorum, Tamamen Katılıyorum şeklinde derecelendirilmiştir. Ölçek geliştirmenin ilk aşamasında 3 üniversitede müzik öğretmenliği eğitimi alan 241 müzik öğretmeni adayına 41 maddelik deneme formu, ikinci aşamada ise 3 üniversitede aynı eğitimi alan

223 müzik öğretmeni adayına uygulanarak toplamda 464 kişiye ulaşılmıştır. Elde edilen veriler analiz edilerek ölçeğin 7 boyut ve 27 maddeden oluşan son formuna ulaşılmıştır. Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) için Cronbach alfa güvenirlik katsayıları sırasıyla 0.897 ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) için 0.906 olarak bulunmuştur. Geliştirilen ölçek, çalışmanın amacına uygun olarak ölçüm yapabilmektedir.

2.3.3. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıkları Ölçeği

Küçükosmanoğlu vd. (2017) tarafından geliştirilen "Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıkları Ölçeği" 18 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliği faktör analizi ile incelenerek 4 faktörlü olduğu tespit edilmiştir. Faktör analizinin sonuçlarına göre 1-7. maddeler birinci boyutu (Çalışmaya Değer Verme), 8-11. maddeler ikinci boyutu (Çalışmaya Hazırlık), 12-15. maddeler üçüncü boyutu (İlgi ve İstek) ve 16-18. maddeler ise dördüncü boyutu (Zamanı Doğru Kullanma ve Düzenli Çalışma) oluşturmuştur. 7'si olumsuz 11'i olumlu toplam 18 maddeden oluşan ölçekten alınabilecek en yüksek puan 90, en düşük puan ise 18'dir. Olumsuz maddelerin puanlanmasında, maddelere verilen cevaplar ters çevrilerek hesaplanmaktadır. Bu ölçekle öğrencilerin çalgı çalışmaya verdiği değer, ilgi ve istek ile çalgı çalışmaya hazırlık ve çalışırken zamanı doğru ve verimli kullanma düzeyleri ölçülebilmektedir. Ölçekteki dereceleme kategorisi şu şekildedir: Tamamen=5puan, Büyük ölçüde=4 puan, Kısmen=3 puan, Çok az=2 puan ve Hiç= 1 puan. Olumsuz ifadeli maddeler ise ters yönde işleyecek şekilde 1, 2, 3, 4, 5 olarak puanlanmıştır.

Ölçeğin bütün maddelerini içeren Cronbach's Alpha güvenirlik kat sayısı .891 olarak bulunmuştur. Boyutlar bazında güvenirlik kat sayılarına bakıldığında birinci boyut için Cronbach Alfa güvenirlik kat sayısı 0,825, İkinci boyut için Cronbach Alpha güvenirlik kat sayısı 0, 852, üçüncü boyut için Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0, 820 ve dördüncü boyut için Cronbach Alpha güvenirlik kat sayısı 0, 805 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu sonuca göre ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

2.4. Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek 1: Çalgı eğitimi Zihin alışkanlıkları ölçeğine ilişkin güvenirlik analizi sonuçları.

Bu araştırmada 5'li likert tipinde olan ve toplam 27 maddeden (2 olumsuz, 25 olumlu madde) oluşan "Çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları ölçeği" uygulanmış ve sonuçların güvenilirliği kontrol edilmiştir. Güvenirlik için yapılan hesaplamada ölçeğin tüm maddelerini içeren Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı .92 olarak

bulunmuş ve bu da ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir (.80 ≥ α ≥ 1).

Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin hesaplanan güvenirlik katsayıları ise Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları ölçeğinde yer alan alt boyutlara ait güvenirlik değerleri

Boyutlar	Cronbach's alpha
1 Boyut Çalışma Sürecini Planlayabilme (s7 ve s11-s14 arası)	.82
2 Boyut Başarıya Yönelik Israr (s1-s6 arası)	.78
3 Boyut: Deneyimlerini Aktarabilme (s24-s27 arası)	.82
4 Boyut: Ustalık İçin Çabalama (s18-s20 arası)	.89
5 Boyut: Sorgulayıcı Düşünme Gücü (s15-s17 arası)	.80
6 Boyut: Bütüncül Duyu Kullanımı (s21-s23 arası)	.77
7 Boyut: Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme (s8-s10 arası)	.55

Ölçek 2: Bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ölçeğine ilişkin güvenirlik analizi sonuçları.

Bu araştırmada aynı zamanda 5'li likert tipinde olan ve 18 maddeden (7 olumsuz, 11 olumlu madde) oluşan "Bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ölçeğine" uygulanmış ve sonuçların güvenirliği kontrol edilmiştir. Güvenirlik için yapılan hesaplamada ölçeğin tüm maddelerini içeren Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı. 90 olarak bulunmuş ve bu da ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir (.80 ≥ α ≥ 1).

Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin hesaplanan güvenirlik katsayıları ise Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3. Bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ölçeğinde yer alan alt boyutlara ait güvenirlik değerleri

Boyutlar	Cronbach's alpha
1 Boyut: Çalışmaya değer verme (1-7 maddeler)	.86
2 Boyut: Çalışmaya hazırlık (8-11 maddeler)	.81
3 Boyut: İlgi ve istek (12-15 maddeler)	.78
4 Boyut: Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma (16-18 maddeler)	.57

2.5. Verilerin Analizi

Elde edilen veriler SPSS paket programında analiz edilmiştir. Analizlere başlanmadan önce kayıp veriler incelenmiş ve 13 kişiye ait veriler analiz dışı tutularak toplam 346 kişiye ait veriler üzerinden analizler yapılmıştır. Ardından analizlerin gerekli varsayımları test edilerek bulgular bölümünde detaylı şekilde raporlanmıştır. Araştırmanın alt problemlerine yanıt bulabilmek için Spearman sıra farkları korelasyon katsayısı, Mann Whitney U testi, Bağımsız Örneklemler için t Testi, Kruskal Wallis Testi ve ANOVA testleri kullanılmıştır. Anlamlı farklılığın bulunduğu durumlarda ise farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu incelemek için Mann Whitney U Testi ile ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Ayrıca etki büyüklükleri de hesaplanarak (n^2) raporlanmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt probleminde Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ve çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları arasında ilişki olup olmadığı incelenmiştir.

Öncelikle puanların dağılımının normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Kolmogorow-Smirnov testine ait anlamlılık değerinin bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ölçeğinden alınan puanlar için p=,000; çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları ölçeğinden alınan puanlar için ise p=,11 olduğu tespit edilmiştir (p<,05). Her iki ölçeğe ait puan dağılımının normal olmamasından dolayı bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ve çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları arasındaki ilişki Spearman sıra farkları korelasyon katsayısı ile incelenmiş ve analiz sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ve çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları arasında ilişki

		Çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları	Bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları
Çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları	r	-	,749**
	p	-	,000
	n	-	346
Bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları	r	,749**	-
	p	,000	-
	n	346	-

Not: ** Korelasyon ,001 düzeyinde anlamlı

Tabloda yer alan bulgular incelendiğinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ve çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (r=,749; p<,01).

Ayrıca bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ve çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları ölçeklerinin alt boyutları arasında ilişki olup olmadığı da incelenmiştir. Bu doğrultuda puanların dağılımının normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre her iki ölçeğin alt boyutlarına ait puan dağılımlarının normal olmamasından dolayı, alt boyutlar arasındaki ilişki Spearman sıra farkları korelasyon katsayısı ile incelenmiş ve analiz sonuçları Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5. Bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ve çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları alt boyutları arasında ilişki

		Boyutlar										
Boyutlar		BÇÇA_1	BÇÇA_2	BÇÇA_3	BÇÇA_4	ÇEZA_1	ÇEZA_2	ÇEZA_3	ÇEZA_4	ÇEZA_5	ÇEZA_6	ÇEZA_7
BÇÇA_1	R	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	p	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	n	346	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BÇÇA_2	R	,542*	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	p	,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	n	346	346	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BÇÇA_3	R	,640*	,430*	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	p	,000	,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	n	346	346	346	-	-	-	-	-	-	-	-
BÇÇA_4	R	,387*	,442*	,397*	1	-	-	-	-	-	-	-
	p	,000	,000	,000	-	-	-	-	-	-	-	-
	n	346	346	346	346	-	-	-	-	-	-	-
ÇEZA_1	R	,591*	,257*	,504*	,458*	1	-	-	-	-	-	-
	p	,000	,000	,000	,000	-	-	-	-	-	-	-
	n	346	346	346	346	346	-	-	-	-	-	-
ÇEZA_2	R	,664*	,553*	,573*	,375*	,476*	1	-	-	-	-	-
	p	,000	,000	,000	,000	,000	-	-	-	-	-	-
	n	346	346	346	346	346	346	-	-	-	-	-
ÇEZA_3	R	,480*	,314*	,508*	,167*	,444*	,470*	1	-	-	-	-
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	-	-	-	-	-
	n	346	346	346	346	346	346	346	-	-	-	-
ÇEZA_4	R	,494*	,322*	,470*	,216*	,404*	,513*	,550*	1	-	-	-
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	-	-	-	-
	n	346	346	346	346	346	346	346	346	-	-	-
ÇEZA_5	R	,538*	,315*	,536*	,316*	,559*	,485*	,385*	,430*	1	-	-
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	-	-	-
	n	346	346	346	346	346	346	346	346	346	-	-
ÇEZA_6	R	,405*	,243*	,351*	,163*	,357*	,279*	,412*	,402*	,349*	1	-
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	-	-	-
	n	346	346	346	346	346	346	346	346	346	346	-
ÇEZA_7	R	,392*	,250*	,504*	,258*	,473*	,417*	,457*	,463*	,445*	,347*	1
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	-
	n	346	346	346	346	346	346	346	346	346	346	346

Not: BÇÇA: Bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları; ÇEZA: Çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları

Tablo 5'de yer alan bulgular incelendiğinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları alt boyutlarının ve çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları alt boyutlarının her biri arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (p<,01). Boyutlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde ise en yüksek ilişkinin sırasıyla "Başarıya Yönelik Israr ve Çalışma Sürecini Planlayabilme" (r=,664); "Çalışma Sürecini Planlayabilme ve Çalışmaya değer verme" (r= ,591); "Başarıya Yönelik Israr ve İlgi ve istek" (r=,573) ve "Başarıya Yönelik Israr ve Çalışmaya hazırlık" (r=,553) arasında olduğu görülmüştür.

Boyutlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde ise en düşük ilişkinin sırasıyla "Bütüncül Duyu Kullanımı" ve "Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma" (r=,163) ile "Deneyimlerini Aktarabilme" ve "Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma" (r=,167) arasında olduğu görülmüştür.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının öğrencilerin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Ayrıca bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının alt boyutlarının da (Çalışmaya değer verme, Çalışmaya hazırlık, İlgi ve istek, Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma) cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Öncelikle her bir grup için dağılımın normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Yapılan analizler neticesinde puanların normal dağılım göstermediği (p<,05) tespit edilmiştir. Bu nedenle Mann Whitney U Testi seçilmiş ve analiz sonuçları Tablo 6 ve Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 6. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarının Cinsiyete Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Kadın	224	177,13	39677	12851	,360
Erkek	122	166,84	20354		

Tabloda yer alan bilgiler incelendiğinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir (U=12851; p>,05).

Tablo 7. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Cinsiyete Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p	η^2
Çalışmaya değer verme (1. alt boyut)	Kadın	224	169,89	38055,50	12855,5	,362	-
	Erkek	122	180,13	21975,50			
Çalışmaya hazırlık (2. alt boyut)	Kadın	224	177,44	39747	12781	,298	-
	Erkek	122	166,26	20284			
İlgi ve istek (3. alt boyut)	Kadın	224	179,81	40277,50	12250,5	,110	-
	Erkek	122	161,91	19753,50			
Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma (4. alt boyut)	Kadın	224	181,36	40625	11903	,046	-0,11
	Erkek	122	159,07	19406			

Tabloda yer alan bilgiler incelendiğinde Çalışmaya değer verme, Çalışmaya hazırlık ve İlgi ve istek boyutlarının öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($U_{1.\ boyut}$=12855,5; $U_{2.\ boyut}$=12781; $U_{3.\ boyut}$=12250,50; p>,05). Fakat Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma boyutunun ise öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($U_{1.\ boyut}$=11903; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise cinsiyetin zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma üzerindeki etkisinin düşük olduğu tespit edilmiştir (η^2=0,11). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Dolayısıyla kadınların zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Öncelikle her bir grup için dağılımın normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Yapılan analizler neticesinde puanların normal dağılım gösterdiği (p>,05) tespit edilmiştir. Bu nedenle Bağımsız Örneklemler İçin t Testi seçilmiş ve analiz sonuçları Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemler İçin t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N		t	sd	p
Kadın	224	3,8227	,799	344	,425
Erkek	122	3,7672			

Tabloda yer alan bilgiler incelendiğinde, çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (t_{344}=,799; p>,05).

Çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarına ait alt boyutların (Çalışma Sürecini Planlayabilme, Başarıya Yönelik Israr, Deneyimlerini Aktarabilme, Ustalık İçin Çabalama, Sorgulayıcı Düşünme Gücü, Bütüncül Duyu Kullanımı, Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme) öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiştir. Öncelikle çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının alt boyutlarına ait puanların dağılımının normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde puanların her bir grup için normal dağılım göstermediği (p<,05) tespit edilmiştir. Bu nedenle Mann Whitney U Testi seçilmiş ve analiz sonuçları Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Cinsiyete Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p	η^2
Çalışma Sürecini Planlayabilme (1. alt boyut)	Kadın	224	176,33	39497	13031	,476	-
	Erkek	122	168,31	20534			
Başarıya Yönelik Israr (2. alt boyut)	Kadın	224	168,83	37817	12617	,237	-
	Erkek	122	182,08	22214			
Deneyimlerini Aktarabilme (3. alt boyut)	Kadın	224	172,79	38704	13504	,856	-
	Erkek	122	174,81	21327			
Ustalık İçin Çabalama (4. alt boyut)	Kadın	224	173,18	38793	13593	,934	-
	Erkek	122	174,08	21238			

Tablo 9. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Cinsiyete Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları (Devamı)

Sorgulayıcı Düşünme Gücü (5. alt boyut)	Kadın	224	174,99	39197	13331	,706	-
	Erkek	122	170,77	20834			
Bütüncül Duyu Kullanımı (6. alt boyut)	Kadın	224	176,17	39463	13065	,493	-
	Erkek	122	168,59	20568			
Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme (7. alt boyut)	Kadın	224	184,44	41314	11214	,005	-0,15
	Erkek	122	153,42	18717			

Tabloda yer alan bilgiler incelendiğinde "Çalışma Sürecini Planlayabilme", "Başarıya Yönelik Israr", "Deneyimlerini Aktarabilme", "Ustalık İçin Çabalama", "Sorgulayıcı Düşünme Gücü", "Bütüncül Duyu Kullanımı" boyutlarının öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($U_{1.\ boyut}$=13031; $U_{2.\ boyut}$=12617; $U_{3.\ boyut}$=13504; ($U_{4.\ boyut}$=13593; $U_{5.\ boyut}$=13331; $U_{6.\ boyut}$=13065; p>,05).

Fakat Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme boyutunun ise öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($U_{7.\ boyut}$=11214; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise cinsiyetin Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme üzerindeki etkisinin düşük olduğu tespit edilmiştir (η^2=-0,15). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Dolayısıyla kadınların çözüm yöntemleri oluşturabilme puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının öğrencilerin sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının alt boyutlarının da (Çalışmaya değer verme, Çalışmaya hazırlık, İlgi ve istek, Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma) sınıf düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Öncelikle her bir grup için dağılımın normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Yapılan analizler neticesinde puanların her bir sınıf düzeyinde normal dağılım göstermediği (p<,05) tespit edilmiştir. Bu nedenle Kruskal Wallis Testi seçilmiş ve analiz sonuçları Tablo 10 ve 11'de sunulmuştur.

Tablo 10. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarının Sınıf Düzeylerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Sınıf düzeyleri	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı fark	η^2
1. Sınıf	73	205,32	3	12,891	,005	1-3. sınıf	-0,16
2. Sınıf	75	176,81				1-4. sınıf	-0,26
3. Sınıf	86	172,19					
4. Sınıf	112	151,54					

Tabloda yer alan bilgiler incelendiğinde, bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (=12,891; p<,05). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu incelemek için Mann Whitney U Testi ile ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1.-3. sınıf arasında ve 1.- 4. sınıf arasında ($U_{1\text{-}3\ sınıf}$=2545,5; $U_{1\text{-}4\ sınıf}$=2838,5; p<,05) anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-3. sınıf ve 1-4. sınıf arasındaki farkın düşük düzeyde olduğu görülmüştür (=-0,16; =-0,26). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları puanlarının azalma eğiliminde olduğu söylenebilir.

Tablo 11. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Sınıf Düzeylerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Sınıf düzeyleri	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı fark	η^2
Çalışmaya değer verme (1. alt boyut)	1. Sınıf	73	206,52	3	11,392	,01	1-2.sınıf	-0,18
	2. Sınıf	75	173,68				1-3.sınıf	-0,20
	3. Sınıf	86	166,53				1-4.sınıf	-0,23
	4. Sınıf	112	157,21					
Çalışmaya hazırlık (2. alt boyut)	1. Sınıf	73	198,38	3	12,057	,007	1-4. sınıf	-0,24
	2. Sınıf	75	184,57				2-4.sınıf	-0,17
	3. Sınıf	86	171,58					
	4. Sınıf	112	151,34					
İlgi ve istek (3. alt boyut)	1. Sınıf	73	193,24	3	5,340	,149	-	-
	2. Sınıf	75	173,52					
	3. Sınıf	86	175,77					
	4. Sınıf	112	158,88					

Tablo 11. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Sınıf Düzeylerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları (Devamı)

Boyutlar	Sınıf düzeyleri	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı fark	η^2
Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma (4. alt boyut)	1. Sınıf	73	186,74	3	1,860	,602	-	-
	2. Sınıf	75	166,58					
	3. Sınıf	86	173,78					
	4. Sınıf	112	169,29					

Tabloda yer alan bilgiler incelendiğinde "İlgi ve istek" ile "Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma" boyutlarının sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (=5,340; p>,05 ve =1,860; p>,05).

Buna rağmen Tablo 11'e göre, "çalışmaya değer verme" boyutunun sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür (=11,392; p<,05). Gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1.sınıf ve 2. sınıf arasında ($U_{1\text{-}2\ sınıf}$=2160,50; p<,05), 1.sınıf ve 3. sınıf arasında ($U_{1\text{-}3\ sınıf}$=2429; p<,05), 1.sınıf ve 4. sınıf arasında ($U_{1\text{-}4\ sınıf}$=2964,5; p<,05) anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. sınıf, 1-3. sınıf ve 1-4. sınıf arasındaki farkın düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,18; =-0,20 ve =-0,23). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin çalışmaya değer verme puanlarının azalma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Tablo 11'e göre "çalışmaya hazırlık" boyutunun sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (=12,057; p<,05). Gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1.sınıf ve 4. sınıf arasında ($U_{1\text{-}4\ sınıf}$=2978,5; p<,05), 2.sınıf ve 4. sınıf arasında ($U_{2\text{-}4\ sınıf}$=3397; p<,05) anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-4. sınıf ile 2-4. sınıf düzeyleri arasındaki farkın düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,24 ve =-0,17). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin çalışmaya hazırlık puanlarının azalma eğiliminde olduğu görülmektedir.

3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının öğrencilerin sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Öncelikle her bir grup için dağılımın normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Yapılan analizler neticesinde puanların her bir sınıf düzeyinde normal dağılım gösterdiği (p>,05) tespit edilmiştir. Bu nedenle bağımsız örnek-

lemler için tek yönlü varyans analizi (one way ANOVA) uygulanmış ve analiz sonuçları Tablo 12 ve 13'de sunulmuştur.

Tablo 12. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarının Sınıf Düzeylerine Göre Betimsel İstatistikleri

Sınıf düzeyi	n	$\overline{X}$	SS
1. sınıf	73	3,8534	,6354
2. sınıf	75	3,7108	,6198
3. sınıf	86	3,8420	,6080
4. sınıf	112	3,8023	,6097

Tablo 13. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarının Sınıf Düzeylerine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Gruplar içi	0,954	3	0,318	0,836	,475
Gruplar arası	130,184	342	0,381		
Toplam	131,139	345			

Not: KT: Kareler Toplamı; KO: Kareler Ortalaması; sd: serbestlik derecesi;
Levene (3,342)=0,144; p=0,934

Tablo 13'de yer alan F değerinin anlamlılık düzeyi incelendiğinde sınıf düzeylerine ait ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir (p>,05).

Çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarına ait alt boyutların (Çalışma Sürecini Planlayabilme, Başarıya Yönelik Israr, Deneyimlerini Aktarabilme, Ustalık İçin Çabalama, Sorgulayıcı Düşünme Gücü, Bütüncül Duyu Kullanımı, Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme) sınıf düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı da incelenmiştir. Öncelikle her bir grup için dağılımın normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Yapılan analizler neticesinde puanların her bir sınıf düzeyinde 1. boyutta normal dağılım gösterdiği (p>,05), diğer boyutlarda ise normal dağılım göstermediği (p<,05) tespit edilmiştir. Bu nedenle "Başarıya Yönelik Israr", "Deneyimlerini Aktarabilme", "Ustalık İçin Çabalama", "Sorgulayıcı Düşünme Gücü", "Bütüncül Duyu Kullanımı", "Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme" ve sınıf düzeyleri arasındaki farklılığı incelemek için ise Kruskal Wallis Testi seçilmiş ve analiz sonuçları Tablo 14'te sunulmuştur. "Çalışma Sürecini Planlayabilme" ve sınıf düzeyleri arasındaki farklılığı incelemek için ise tek yönlü varyans analizi (one way ANOVA) uygulanmış ve sonuçlar Tablo 15'te sunulmuştur.

Tablo 14. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Sınıf Düzeylerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	*Sınıf düzeyleri*	*n*	*Sıra ortalaması*	*sd*	χ^2	*p*	*Anlamlı fark*	η^2
Başarıya Yönelik Israr (2. alt boyut)	1. Sınıf	73	205,21	3	10,698	,013	1-2	-0,22
	2. Sınıf	75	163,73				1-4	-0,23
	3. Sınıf	86	174,81					
	4. Sınıf	112	158,37					
Deneyimlerini Aktarabilme (3. alt boyut)	1. Sınıf	73	161,17	3	4,803	,187	-	-
	2. Sınıf	75	161,85					
	3. Sınıf	86	174,32					
	4. Sınıf	112	188,71					
Ustalık İçin Çabalama (4. alt boyut)	1. Sınıf	73	179,53	3	2,181	,536	-	-
	2. Sınıf	75	168,06					
	3. Sınıf	86	183,41					
	4. Sınıf	112	165,60					
Sorgulayıcı Düşünme Gücü (5. alt boyut)	1. Sınıf	73	184,40	3	5,213	,157	-	-
	2. Sınıf	75	176,85					
	3. Sınıf	86	183,65					
	4. Sınıf	112	156,35					
Bütüncül Duyu Kullanımı (6. alt boyut)	1. Sınıf	73	169,74	3	2,336	,506	-	-
	2. Sınıf	75	161,39					
	3. Sınıf	86	174,65					
	4. Sınıf	112	183,18					
Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme (7. alt boyut)	1. Sınıf	73	179,12	3	1,733	,630	-	-
	2. Sınıf	75	161,20					
	3. Sınıf	86	172,39					
	4. Sınıf	112	178,92					

Tablo 14'te yer alan bilgiler incelendiğinde "Deneyimlerini Aktarabilme", "Ustalık İçin Çabalama", "Sorgulayıcı Düşünme Gücü", "Bütüncül Duyu Kullanımı" ve "Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme" boyutlarının sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. (=4,803; =2,181; =5,213; =2,336; =1,733; p>,05).

Başarıya Yönelik Israr boyutunun sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur (=10,698; p<,05). Gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1.sınıf ve 2. sınıf arasında ($U_{1\text{-}2\ sınıf}$=2041; p<,05), 1.sınıf ve 4. sınıf arasında

($U_{1\text{-}4\ sınıf}$=3004,5; p<,05) anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. sınıf ve 1-4. sınıf arasındaki farkın düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,22 ve =-0,23). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin başarıya Yönelik Israr puanlarının azalma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Tablo 15. Çalışma Sürecini Planlayabilme Boyutunun (1. Alt Boyut) Sınıf Düzeylerine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Gruplar içi	2,752	3	0,917	1,015	,386
Gruplar arası	309,150	342	0,904		
Toplam	311,901	345			

Not: KT: Kareler Toplamı; KO: Kareler Ortalaması; sd: serbestlik derecesi
Levene (3;342)=0,704; p=0,550

Tablo 15'te yer alan F değerinin anlamlılık düzeyi incelendiğinde sınıf düzeylerine ait ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir (p>,05).

3.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının öğrencilerin haftalık ortalama çalışma sürelerine göre anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının alt boyutlarının da (Çalışmaya değer verme, Çalışmaya hazırlık, İlgi ve istek, Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma) haftalık ortalama çalışma sürelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Öncelikle her bir grup için dağılımın normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Yapılan analizler neticesinde puanların her bir grup için normal dağılım göstermediği (p<,05) tespit edilmiştir. Bu nedenle Kruskal Wallis Testi seçilmiş ve analiz sonuçları Tablo 16 ve 17'de sunulmuştur.

Tablo 16. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarının Haftalık Ortalama Çalışma Sürelerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Çalışma süresi (saat)	N	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı fark	η^2
5 ve altı (1.grup)	114	122,02	3	49,978	,00	1-2	-0,33
						1-3	-0,39
6-15 (2.grup)	137	187,20				1-4	-0,45
						2-4	-0,15
16-30 (3.grup)	54	209,86					
31 ve üzeri (4.grup)	41	222,99					

Tabloda yer alan bilgiler incelendiğinde, bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının haftalık ortalama çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (=49,978; p<,05). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu incelemek için Mann Whitney U Testi ile ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup ve 2-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U_{1\text{-}2.\ grup}$=4798,5; $U_{1\text{-}3.\ grup}$=1595; $U_{1\text{-}4.\ grup}$=961,5; $U_{2\text{-}4.\ grup}$=2220,5; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasındaki farkın orta düzeyde, 2-4. grup arasındaki farkın ise düşük düzeyde olduğu görülmüştür (=-0,33; =-0,39; =-0,45 ve =-0,15). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık çalışma süresi arttıkça bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının da artma eğiliminde olduğu söylenebilir.

Tablo 17. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Haftalık Ortalama Çalışma Sürelerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	*Çalışma süresi (saat)*	*n*	*Sıra ortalaması*	*sd*	χ^2	*p*	*Anlamlı fark*	η^2
Çalışmaya değer verme (1. alt boyut)	5 ve altı (1.grup)	114	121,44	3	52,516	,000	1-2	-0,34
							1-3	-0,40
	6-15 (2.grup)	137	186,20				1-4	-0,44
							2-4	-0,19
	16-30 (3.grup)	54	210,19					
	31 ve üzeri (4.grup)	41	227,48					

Tablo 17. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Haftalık Ortalama Çalışma Sürelerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları (Devamı)

Boyutlar	*Çalışma süresi (saat)*	*n*	*Sıra ortalaması*	*sd*	χ^2	*p*	*Anlamlı fark*	η^2
Çalışmaya hazırlık (2. alt boyut)	5 ve altı (1.grup)	114	145,22	3	16,374	,001	1-2	-0,19
							1-3	-0,24
	6-15 (2.grup)	137	181,19				1-4	-0,22
	16-30 (3.grup)	54	197,37					
	31 ve üzeri (4.grup)	41	194,98					
İlgi ve istek (3. alt boyut)	5 ve altı (1.grup)	114	136,84	3	25,323	,000	1-2	-0,24
							1-3	-0,27
	6-15 (2.grup)	137	184,73				1-4	-0,33
	16-30 (3.grup)	54	193,94					
	31 ve üzeri (4.grup)	41	210,98					
Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma (4. alt boyut)	5 ve altı (1.grup)	114	126,00	3	40,652	,000	1-2	-0,33
							1-3	-0,39
	6-15 (2.grup)	137	190,68				1-4	-0,32
	16-30 (3.grup)	54	212,39					
	31 ve üzeri (4.grup)	41	196,95					

Tabloda yer alan bilgilere göre "Çalışmaya değer verme", "Çalışmaya hazırlık", "İlgi ve istek", "Zamanı doğru kullanma düzenli çalışma" boyutlarının haftalık ortalama ders çalışma sürelerine göre anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (sırasıyla: =52,516;=16,374; =25,323; =40,652; p<,05).

Çalışmaya değer verme boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup ve 2-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U_{1\text{-}2\ grup}$=4750,5; $U_{1\text{-}3\ grup}$=1560; $U_{1\text{-}4\ grup}$=978,5; $U_{2\text{-}4\ grup}$=2075; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup, 1-3. grup,

1-4. grup arasındaki farkın orta düzeyde, 2-4. grup arasındaki farkın ise düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,34; =-0,40; =-0,44 ve =-0,19). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin çalışmaya değer verme puanlarının artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Çalışmaya hazırlık boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U_{1\text{-}2\ grup}$=6132,5; $U_{1\text{-}3\ grup}$=2194; $U_{1\text{-}4\ grup}$=1674; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup arasındaki farkın düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,19; =-0,24; =-0,22). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin çalışmaya hazırlık puanlarının genel olarak artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

İlgi ve istek boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U_{1\text{-}2\ grup}$=5668; $U_{1\text{-}3\ grup}$=2050,5; $U_{1\text{-}4\ grup}$=1326,5; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup, 1-3. grup arasındaki farkın düşük düzeyde; 1-4. grup arasındaki farkın ise orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,24; =-0,27; =-0,33). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin ilgi ve istek puanlarının artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U_{1\text{-}2\ grup}$=4820,5; $U_{1\text{-}3\ grup}$=1613,5; $U_{1\text{-}4\ grup}$=1375,5; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasındaki farkın orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,33; =-0,39; =-0,32). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma puanlarının genel olarak artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

3.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının öğrencilerin haftalık ortalama çalışma sürelerine göre anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının alt boyutlarının da (Çalışma Sürecini Planlayabilme, Başarıya Yönelik Israr, Deneyimlerini Aktarabilme, Ustalık İçin Çabalama, Sorgulayıcı Düşünme Gücü, Bütüncül Duyu Kullanımı, Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme) haftalık ortalama çalışma sürelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Öncelikle her bir grup için dağılımın normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Yapılan analizler neticesinde puanların her bir grup için normal dağılım göstermediği (p<,05) tespit edilmiştir.

Bu nedenle Kruskal Wallis Testi seçilmiş ve analiz sonuçları Tablo 18 ve 19'da sunulmuştur.

Tablo 18. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarının Haftalık Ortalama Çalışma Sürelerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Çalışma süresi (saat)	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı fark	η^2
5 ve altı (1.grup)	114	133,57	3	31,474	,000	1-2	-0,25
						1-3	-0,34
6-15 (2.grup)	137	181,71				1-4	-0,33
16-30 (3.grup)	54	208,52					
31 ve üzeri (4.grup)	41	210,96					

Tablo 18'de yer alan bilgiler incelendiğinde, çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının haftalık ortalama çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (=31,474; p<,05). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu incelemek için Mann Whitney U Testi ile ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U_{1\text{-}2.\ grup}$=5547,5; $U_{1\text{-}3.\ grup}$=1797,5; $U_{1\text{-}4.\ grup}$=1327; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup arasındaki farkın düşük düzeyde, 1-3. grup ve 1-4. grup arasındaki farkın ise orta düzeyde olduğu görülmüştür (=-0,25; =-0,34; =-0,33). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık çalışma süresi arttıkça öğrencilerin çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları puanlarının da artma eğiliminde olduğu söylenebilir.

Tablo 19. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarının Haftalık Ortalama Çalışma Sürelerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Üniversite	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı fark	η^2
Çalışma Sürecini Planlayabilme (1. alt boyut)	5 ve altı (1.grup)	114	136,69	3	29,735	,000	1-2	-0,20
	6-15 (2.grup)	137	177,59				1-3	-0,35
							1-4	-0,35
	16-30 (3.grup)	54	210,14				2-3	-0,15
							2-4	-0,15
	31 ve üzeri (4.grup)	41	213,94					

Tablo 19. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarının Haftalık Ortalama Çalışma Sürelerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları (Devamı)

Boyutlar	Üniversite	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı fark	η^2
Başarıya Yönelik Israr (2. alt boyut)	5 ve altı (1.grup)	114	131,10	3	34,428	,000	1-2	-0,28
	6-15 (2.grup)	137	184,20				1-3	-0,37
	16-30 (3.grup)	54	213,23				1-4	-0,30
	31 ve üzeri (4.grup)	41	203,30				2-3	-0,15
Deneyimlerini Aktarabilme (3. alt boyut)	5 ve altı (1.grup)	114	160,38	3	4,018	,259	-	-
	6-15 (2.grup)	137	174,68					
	16-30 (3.grup)	54	190,32					
	31 ve üzeri (4.grup)	41	183,88					
Ustalık İçin Çabalama (4. alt boyut)	5 ve altı (1.grup)	114	150,61	3	13,404	,004	1-2	-0,14
	6-15 (2.grup)	137	176,45				1-3	-0,17
	16-30 (3.grup)	54	186,64				1-4	-0,26
	31 ve üzeri (4.grup)	41	209,99				2-4	-0,15
Sorgulayıcı Düşünme Gücü (5. alt boyut)	5 ve altı (1.grup)	114	145,59	3	13,898	,003	1-2	-0,20
	6-15 (2.grup)	137	183,93				1-3	-0,20
	16-30 (3.grup)	54	189,44				1-4	-0,22
	31 ve üzeri (4.grup)	41	195,26					

Tablo 19. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarının Haftalık Ortalama Çalışma Sürelerine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları (Devamı)

Boyutlar	Üniversite	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı fark	η^2
Bütüncül Duyu Kullanımı (6. alt boyut)	5 ve altı (1.grup)	114	152,25	3	9,441	,024	1-2	-0,13
	6-15 (2.grup)	137	178,42				1-3	-0,16
	16-30 (3.grup)	54	185,96				1-4	-0,21
	31 ve üzeri (4.grup)	41	199,76					
Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme *(7. alt boyut)*	5 ve altı (1.grup)	114	148,88	3	11,691	,009	1-2	-0,16
	6-15 (2.grup)	137	179,63				1-3	-0,21
	16-30 (3.grup)	54	193,31				1-4	-0,21
	31 ve üzeri (4.grup)	41	195,38					

Çalışma Sürecini Planlayabilme boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup, 2-3. grup ve 2-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. ($U_{1\text{-}2\ grup}$=5973,5; $U_{1\text{-}3\ grup}$=1761; $U_{1\text{-}4\ grup}$=1293; ; $U_{2\text{-}3\ grup}$=3010; $U_{2\text{-}4\ grup}$=2222; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-3. grup, 1-4. grup arasındaki farkın orta düzeyde; 1-2. grup, 2-3.grup ve 2-4. grup arasındaki farkın ise düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. (=-0,20; =-0,35; =-0,35, =-0,15 ve =-0,15). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin çalışma sürecini planlayabilme puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Başarıya Yönelik Israr boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup, 2-3. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U_{1\text{-}2\ grup}$=5297; $U_{1\text{-}3\ grup}$=1680; $U_{1\text{-}4\ grup}$=1413; $U_{2\text{-}3\ grup}$=3005,5; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-3. grup, 1-4. grup arasındaki farkın orta düzeyde; 1-2. grup, 2-3.grup arasındaki farkın ise düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,28; =-0,37; =-0,30, =-0,15). Ayrıca sıra ortalama-

ları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin başarıya yönelik ısrar puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Ustalık İçin Çabalama (4. alt boyut) boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup, 2-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. ($U_{1\text{-}2\ grup}$=6620; $U_{1\text{-}3\ grup}$=2434,5; $U_{1\text{-}4\ grup}$=1560; $U_{2\text{-}4\ grup}$=2251,5; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise gruplar arasındaki farklılıkların düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,14; =-0,17; =-0,26, =-0,15). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin ustalık için çabalama puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Sorgulayıcı Düşünme Gücü (5. alt boyut) boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U_{1\text{-}2\ grup}$=6056,5; $U_{1\text{-}3\ grup}$=2321,5; $U_{1\text{-}4\ grup}$=1664,5; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise gruplar arasındaki farklılıkların düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,20; =-0,20; =-0,22). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin sorgulayıcı düşünme gücü puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Bütüncül Duyu Kullanımı (6. alt boyut) boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U_{1\text{-}2\ grup}$=6623,5; $U_{1\text{-}3\ grup}$=2474,5; $U_{1\text{-}4\ grup}$=1703; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise gruplar arasındaki farklılıkların düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,13; =-0,16; =-0,21). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin bütüncül duyu kullanımı puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme (7. alt boyut) boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U_{1\text{-}2\ grup}$=6418; $U_{1\text{-}3\ grup}$=2301,5; $U_{1\text{-}4\ grup}$=1698; p<,05). Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise gruplar arasındaki farklılıkların düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir (=-0,16; =-0,21; =-0,21). Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin çözüm yöntemleri oluşturabilme puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

3.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının alt boyutlarının da

(Çalışmaya değer verme, Çalışmaya hazırlık, İlgi ve istek, Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma) üniversitelere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Öncelikle her bir grup için dağılımın normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Yapılan analizler neticesinde puanların her bir grup için normal dağılım göstermediği (p<,05) tespit edilmiştir. Bu nedenle Kruskal Wallis Testi seçilmiş ve analiz sonuçları Tablo 20 ve 21'de sunulmuştur.

Tablo 20. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarının Üniversitelere Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Üniversite	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı fark
Gazi	94	182,49	8	6,656	,574	-
Çanakkale	35	164,06				
Dokuz Eylül	8	201,06				
Trabzon	90	164,27				
Muğla	10	133,15				
Niğde	58	183,79				
19 Mayıs	18	195,58				
Pamukkale	10	143,00				
Burdur	23	165,24				
Toplam	346					

Tabloda yer alan bilgiler incelendiğinde, bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (=6,656; p>,05).

Tablo 21. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Üniversitelere Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Üniversite	n	Sıra ortalaması	sd	χ2	p	Anlamlı fark
Çalışmaya değer verme (1. alt boyut)	Gazi	94	183,69	8	8,235	,411	-
	Çanakkale	35	156,19				
	Dokuz Eylül	8	206,19				
	Trabzon	90	167,12				
	Muğla	10	166,75				
	Niğde	58	173,77				
	19 Mayıs	18	209,56				
	Pamukkale	10	123,60				
	Burdur	23	167,54				

Tablo 21. Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Üniversitelere Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları (Devamı)

Boyutlar	Üniversite	n	Sıra ortalaması	sd	χ2	p	Anlamlı fark
Çalışmaya hazırlık (2. alt boyut)	Gazi	94	193,05	8	10,271	,246	-
	Çanakkale	35	178,34				
	Dokuz Eylül	8	186,00				
	Trabzon	90	159,45				
	Muğla	10	124,65				
	Niğde	58	176,64				
	19 Mayıs	18	176,11				
	Pamukkale	10	141,90				
	Burdur	23	161,87				
İlgi ve istek (3. alt boyut)	Gazi	94	166,99	8	5,503	,703	-
	Çanakkale	35	160,56				
	Dokuz Eylül	8	209,31				
	Trabzon	90	174,75				
	Muğla	10	151,15				
	Niğde	58	187,36				
	19 Mayıs	18	192,58				
	Pamukkale	10	139,95				
	Burdur	23	176,87				
Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma (4. alt boyut)	Gazi	94	178,21	8	7,793	,454	-
	Çanakkale	35	161,41				
	Dokuz Eylül	8	182,75				
	Trabzon	90	165,66				
	Muğla	10	123,95				
	Niğde	58	190,84				
	19 Mayıs	18	179,08				
	Pamukkale	10	211,85				
	Burdur	23	156,87				

Tabloda yer alan bilgiler incelendiğinde, bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarına ait alt boyutların hiçbirinde üniversitelere göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (=8,235; =10,273; =5,503; =7,793; p>,05).

3.9. Dokuzuncu Alt Probleme Ait Bulgular

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının alt boyutlarının da üniversitelere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Öncelikle her bir grup için dağılımın normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Yapılan analizler neticesinde puanların her bir grup için normal dağılım göstermediği (p<,05) tespit edilmiştir. Bu nedenle Kruskal Wallis Testi seçilmiş ve analiz sonuçları Tablo 22 ve 23'te sunulmuştur.

Tablo 22. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarının Üniversitelere Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Üniversite	*n*	*Sıra ortalaması*	*sd*	χ^2	*p*	*Anlamlı fark*
Gazi	94	175,82	8	6,438	,598	-
Çanakkale	35	155,51				
Dokuz Eylül	8	211,81				
Trabzon	90	168,28				
Muğla	10	157,35				
Niğde	58	188,75				
19 Mayıs	18	176,47				
Pamukkale	10	129,25				
Burdur	23	183,98				
Toplam	346					

Tabloda yer alan bilgiler incelendiğinde, çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (=6,438; p>,05).

Tablo 23. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Üniversitelere Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Üniversite	n	Sıra ortalaması	sd	χ2	p	Anlamlı fark
Çalışma Sürecini Planlayabilme (1. alt boyut)	Gazi	94	173,32	8	5,701	,681	-
	Çanakkale	35	153,43				
	Dokuz Eylül	8	192,56				
	Trabzon	90	170,22				
	Muğla	10	147,15				
	Niğde	58	190,64				
	19 Mayıs	18	191,50				
	Pamukkale	10	144,20				
	Burdur	23	177,87				
Başarıya Yönelik Israr (2. alt boyut)	Gazi	94	166,38	8	9,768	,282	-
	Çanakkale	35	153,91				
	Dokuz Eylül	8	195,06				
	Trabzon	90	182,01				
	Muğla	10	121,00				
	Niğde	58	187,35				
	19 Mayıs	18	204,22				
	Pamukkale	10	137,60				
	Burdur	23	171,09				
Deneyimlerini Aktarabilme (3. alt boyut)	Gazi	94	178,98	8	7,888	,445	-
	Çanakkale	35	150,07				
	Dokuz Eylül	8	215,06				
	Trabzon	90	172,83				
	Muğla	10	163,10				
	Niğde	58	177,88				
	19 Mayıs	18	156,89				
	Pamukkale	10	130,70				
	Burdur	23	200,02				
Ustalık İçin Çabalama (4. alt boyut)	Gazi	94	174,22	8	4,771	,782	-
	Çanakkale	35	179,54				
	Dokuz Eylül	8	211,81				
	Trabzon	90	174,32				
	Muğla	10	137,85				
	Niğde	58	174,46				
	19 Mayıs	18	148,61				
	Pamukkale	10	153,90				
	Burdur	23	185,91				

Tablo 23. Çalgı Eğitimi Zihin Alışkanlıklarına Ait Alt Boyutların Üniversitelere Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları (Devamı)

Boyutlar	Üniversite	n	Sıra ortalaması	sd	χ2	p	Anlamlı fark
Sorgulayıcı Düşünme Gücü (5. alt boyut)	Gazi	94	172,77	8	4,772	,782	-
	Çanakkale	35	189,37				
	Dokuz Eylül	8	184,13				
	Trabzon	90	160,02				
	Muğla	10	179,95				
	Niğde	58	188,89				
	19 Mayıs	18	176,03				
	Pamukkale	10	149,00				
	Burdur	23	168,43				
Bütüncül Duyu Kullanımı (6. alt boyut)	Gazi	94	176,12	8	7,332	,501	-
	Çanakkale	35	168,24				
	Dokuz Eylül	8	211,19				
	Trabzon	90	159,38				
	Muğla	10	196,00				
	Niğde	58	181,91				
	19 Mayıs	18	189,11				
	Pamukkale	10	128,05				
	Burdur	23	189,52				
Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme (7. alt boyut)	Gazi	94	174,76	8	4,443	,815	-
	Çanakkale	35	152,01				
	Dokuz Eylül	8	189,00				
	Trabzon	90	172,70				
	Muğla	10	193,90				
	Niğde	58	184,40				
	19 Mayıs	18	164,17				
	Pamukkale	10	141,25				
	Burdur	23	183,76				

Tabloda yer alan bilgiler incelendiğinde, bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarına ait alt boyutların hiçbirinde üniversitelere göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. (=5,701; =9,768; =7,888; =4,771; =4,772; = 7,332; = 4,443; p>,05).

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ve çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları alt boyutlarının ve çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları alt boyutlarının her biri arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. En yüksek ilişkinin sırasıyla "Başarıya Yönelik Israr ve Çalışma Sürecini Planlayabilme", "Çalışma Sürecini Planlayabilme ve Çalışmaya değer verme", "Başarıya Yönelik Israr ve İlgi ve istek", "Başarıya Yönelik Israr ve Çalışmaya hazırlık" arasında olduğu görülmüştür. En düşük ilişkinin sırasıyla "Bütüncül Duyu Kullanımı" ve "Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma" ile "Deneyimlerini Aktarabilme" ve "Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma" arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuç zihin alışkanlıkları ve çalgı çalışma alışkanlıklarının birbiriyle olan pozitif ilişkini ispatlar niteliktedir.

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Bireysel çalışma alışkanlıklarının alt boyutlarının cinsiyetle ilişkisine bakıldığında Çalışmaya değer verme, Çalışmaya hazırlık ve İlgi ve istek boyutlarının öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Fakat Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma boyutunun ise öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise cinsiyetin zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma üzerindeki etkisinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Kadın öğrencilerin sıra ortalamaları erkek öğrencilere göre daha yüksek ortalamaya sahip olması sebebiyle kadınların zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma boyutları ile ilgili elde edilen sonuçlar yüz yüze eğitim uygulamalarının gerçekleştiği dönemde yapılan araştırmalarla benzerlik göstermektedir. Şöyle ki; Babacan, Yüksel, Küçü-

kosmanoğlu ve Babacan (2017) tarafından yapılan müzik öğretmeni adaylarının çalgı çalışma yöntemlerinin incelendiği çalışmada öğrencilerin çalışmaya hazırlık boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu, kadın öğrencilerin bu alt boyuttaki düzeylerinin erkeklere göre yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Albayrak (2020) Güzel Sanatlar Lisesi Viyolonsel Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarının Çalgı Performansı Öz Yeterlik İnancına Etkisi adlı yüksek lisans tezinde kadın ve erkek öğrencilerin genel olarak bireysel çalgılarını çalışma alışkanlıklarında anlamlı bir farka rastlamış, kadın öğrencilerin bireysel çalgılarını çalışma alışkanlıkları düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kement (2018) müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine yönelik çalgı çalışma alışkanlıklarının incelenmesi adlı yüksek lisans tezinde de kadın öğrencilerin bu alışkanlığının daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Yine Kolbaşı (2019) "Müzik Öğretmenliği 1. Sınıf Öğrencilerinin Bireysel Çalgılarına Çalışma Alışkanlıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" adlı çalışmasında kadın öğrencilerin çalışma alışkanlıklarının erkek öğrencilere göre daha programlı olduğu ve çalgılarına çalışmada daha konsantre oldukları tespit edilmiştir.

Bu araştırmanın sonucu kadın öğrencilerin oluşan olumsuz şartlara rağmen yüz yüze eğitim sürecine benzer şekilde özellikle zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma boyutlarındaki çalgı çalışma alışkanlıklarını sürdürebildiklerini gösterir niteliktedir.

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarına ait alt boyutların (Çalışma Sürecini Planlayabilme, Başarıya Yönelik Israr, Deneyimlerini Aktarabilme, Ustalık İçin Çabalama, Sorgulayıcı Düşünme Gücü, Bütüncül Duyu Kullanımı, Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme) öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiştir. "Çalışma Sürecini Planlayabilme", "Başarıya Yönelik Israr", "Deneyimlerini Aktarabilme", "Ustalık İçin Çabalama", "Sorgulayıcı Düşünme Gücü", "Bütüncül Duyu Kullanımı" boyutlarının öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Fakat Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme boyutunun ise öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise cinsiyetin Çözüm Yöntemleri

Oluşturabilme üzerindeki etkisinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Kadın öğrencilerin sıra ortalamaları erkek öğrencilere göre daha yüksek ortalamaya sahip olması sebebiyle kadınların çözüm yöntemleri oluşturabilme puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Dönmez (2019) Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitimine yönelik zihin alışkanlıklarının değerlendirilmesi adlı doktora çalışmasında ise cinsiyet göre bir farklılığa rastlanmamıştır. Aynı şekilde Akdeniz (2020) BİLSEM Öğrencilerinin Biyoloji Dersini Öğrenirken Kullandıkları Zihin Alışkanlıklarının Gelişimi Üzerine Eylem Araştırması adlı doktora çalışmasında cinsiyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlamamış, Ekici ve Akdeniz (2017) tarafından gerçekleştirilmiş öğretmen adaylarının zihin alışkanlıklarının analizi çalışmasında da aynı sonuçlara rastlanmıştır.

Bu araştırmada alınan sonuç çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarına ait çözüm yöntemleri oluşturabilme boyutunun kadın öğrencilerinde anlamlı fark görülmüş olması Covid-19 pandemisine bağlı uzaktan eğitimde az da olsa kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre zihin alışkanlıkları konusunda daha dirençli olduklarını akla getirmektedir.

4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1.-3. sınıf arasında ve 1.- 4. sınıf arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-3. sınıf ve 1-4. sınıf arasındaki farkın düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Sınıf düzeyleri arttıkça öğrencilerin bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları puanları da azalma eğilimindedir.

Ayrıca bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının alt boyutlarının da (Çalışmaya değer verme, Çalışmaya hazırlık, İlgi ve istek, Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma) sınıf düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. "İlgi ve istek" ile "Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma" boyutlarının sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Buna rağmen, "çalışmaya değer verme" boyutunun sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1.sınıf ve 2. sınıf arasında 1.sınıf ve 3. sınıf arasında, 1.sınıf ve 4. sınıf arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. sınıf,

1-3. sınıf ve 1-4. sınıf arasındaki farkın düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin çalışmaya değer verme puanlarının azalma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Kar (2021) müzik öğretmeni adaylarının çalgı çalışma alışkanlıkları ile başarı yönelimleri arasındaki ilişki adlı yüksek lisans tezinde de adayların toplam puanlarının sınıflara göre anlamlı bir fark oluşturmadığını ancak çalışmaya değer verme alt boyut düzeylerinin lisans 1 ve 4 arasında lisans 1. Sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı bir fark gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Kement (2018) çalışmasında da adayların bireysel çalgılarına çalışma alışkanlıkları düzeylerinin sınıf değişkenine göre anlamlı bir farkına rastlanmamıştır. Şentürk, Kapçak ve Işıksungur (2018) çalışmasında farklı bir sonuca ulaşmış ve lisans 4. Sınıf öğrencilerinin puanlarının diğerlerinden daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır.

Çalgı çalışma alışkanlıkları ve sınıf düzeyi arasındaki ilişkinin yapılan çalışmalarda tutarlılık göstermemesi çalgı çalışma alışkanlıklarının sınıf düzeyi ile ilişkisinin genellenemeyeceğinin bir işareti olabilir. Bu araştırmada ise çalışmaya değer verme boyutunda sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin çalışmaya değer verme puanlarının azalma eğiliminde olması özellikle üniversite eğitimine uzaktan ve monitör önünde başlayan 1. sınıfların öğrenme isteği konusundaki motivasyonuna bağlı olabilir.

4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarına ait alt boyutların (Çalışma Sürecini Planlayabilme, Başarıya Yönelik Israr, Deneyimlerini Aktarabilme, Ustalık İçin Çabalama, Sorgulayıcı Düşünme Gücü, Bütüncül Duyu Kullanımı, Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme) sınıf düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı da incelenmiştir. "Deneyimlerini Aktarabilme", "Ustalık İçin Çabalama", "Sorgulayıcı Düşünme Gücü", "Bütüncül Duyu Kullanımı" ve "Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme" boyutlarının sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Başarıya Yönelik Israr boyutunun sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1.sınıf ve 2. sınıf arasında, 1.sınıf ve 4. sınıf arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. sınıf ve 1-4. sınıf arasındaki farkın düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde sınıf düzeyi arttıkça

öğrencilerin "Başarıya Yönelik Israr" puanlarının azalma eğiliminde olduğu görülmektedir. Çalışma Sürecini Planlayabilme Boyutu ile ise sınıf düzeylerine ait ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Dönmez (2019) doktora çalışmasında "başarıya yönelik ısrar" zihin alışkanlığı düzeylerinde benzer sonuçlara rastlamış, lisans 1 öğrencilerinin "başarıya yönelik ısrar" düzeylerinin lisans 2. ve 4. sınıflara göre daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Dönmez, yeni girişli öğrencilerin diğerlerine göre daha azimli ve hevesli olduğunu belirtmiştir.

Bu araştırma da da her ne kadar uzaktan eğitimin verdiği olumsuzluklar söz konusu olsa da sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin "Başarıya Yönelik Israr" puanlarının azalma eğiliminde olmaları çalgı eğitimine yeni başlayan öğrencilerin öğrenmeye daha istekli olmalarından kaynaklanmış olabilir.

4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın altıncı alt problemine ilişkin elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının haftalık ortalama çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup ve 2-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasındaki farkın orta düzeyde, 2-4. grup arasındaki farkın ise düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık çalışma süresi arttıkça bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının da artma eğiliminde olduğu söylenebilir.

Ayrıca bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının alt boyutlarının da (Çalışmaya değer verme, Çalışmaya hazırlık, İlgi ve istek, Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma) haftalık ortalama çalışma sürelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Bilgiler incelendiğinde, bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının haftalık ortalama çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup ve 2-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasındaki farkın orta düzeyde, 2-4. grup arasındaki farkın ise düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık çalışma süresi arttıkça bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının da artma eğiliminde olduğu söylenebilir. "Çalışmaya değer verme", "Çalışmaya hazırlık", "İlgi ve istek", "Zamanı doğru kullanma düzenli çalışma" boyutlarının

haftalık ortalama ders çalışma sürelerine göre anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmaya değer verme boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup ve 2-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup arasındaki farkın orta düzeyde, 2-4. grup arasındaki farkın ise düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin çalışmaya değer verme puanlarının artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Çalışmaya hazırlık boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup arasındaki farkın düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin çalışmaya hazırlık puanlarının genel olarak artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

İlgi ve istek boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup, 1-3. grup arasındaki farkın düşük düzeyde; 1-4. grup arasındaki farkın ise orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin ilgi ve istek puanlarının artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasındaki farkın orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma puanlarının genel olarak artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Albayrak (2020) yüksek lisans tez çalışmasında viyolonsel öğrencilerinin, genel bireysel çalgılarını çalışma alışkanlıkları puanlarının bireysel çalgılarını haftalık çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılık oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır. Haftada 3 gün ve daha fazla çalışan öğrencilerin bireysel çalgı çalışma alışkanlık düzeyleri haftada 1-2 gün çalışanlara göre daha yüksek olduğu, haftada 1 günden daha az çalışanların ise çalgı çalışma alışkanlıkları düzeylerinin en düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Bu araştırmada elde edilen sonuçlara göre çalgı eğitimi dersi ile ilgili uzaktan eğitim anlamında oluşan olumsuz şartlara rağmen haftalık çalışma süresi arttıkça bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının da artma eğilimi görülmüştür.

4.7. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın yedinci alt problemine ilişkin elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Haftada 5 saat ve altı çalışanlar 1. Grup, 6-15 çalışanlar 2. Grup, 16-30 saat çalışanlar 3. grup, 31 saat ve üzeri çalışanlar 4. Grup olarak adlandırılmıştır.

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının haftalık ortalama çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-2. grup arasındaki farkın düşük düzeyde, 1-3. grup ve 1-4. grup arasındaki farkın ise orta düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık çalışma süresi arttıkça öğrencilerin çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları puanlarının da artma eğiliminde olduğu söylenebilir.

Ayrıca çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının alt boyutlarının da (Çalışma Sürecini Planlayabilme, Başarıya Yönelik Israr, Deneyimlerini Aktarabilme, Ustalık İçin Çabalama, Sorgulayıcı Düşünme Gücü, Bütüncül Duyu Kullanımı, Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme) haftalık ortalama çalışma sürelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Çalışma Sürecini Planlayabilme boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup, 2-3. grup ve 2-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-3. grup, 1-4. grup arasındaki farkın orta düzeyde; 1-2. grup, 2-3.grup ve 2-4. grup arasındaki farkın ise düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin çalışma sürecini planlayabilme puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Başarıya Yönelik Israr boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup, 2-3. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre 1-3. grup, 1-4. grup arasındaki farkın orta düzeyde; 1-2. grup, 2-3.grup arasındaki farkın ise düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin başarıya yönelik ısrar puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Ustalık İçin Çabalama (4. alt boyut) boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup, 2-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise gruplar arasındaki farklılıkların düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin ustalık için çabalama puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Sorgulayıcı Düşünme Gücü (5. alt boyut) boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup ve 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise gruplar arasındaki farklılıkların düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin sorgulayıcı düşünme gücü puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Bütüncül Duyu Kullanımı (6. alt boyut) boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise gruplar arasındaki farklılıkların düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin bütüncül duyu kullanımı puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme (7. alt boyut) boyutuna ilişkin bilgilere göre gruplar arasındaki farklılıklar incelendiğinde; 1-2. grup, 1-3. grup, 1-4. grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Hesaplanan etki büyüklüğüne göre ise gruplar arasındaki farklılıkların düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları incelendiğinde haftalık ortalama çalışma süresi arttıkça öğrencilerin çözüm yöntemleri oluşturabilme puanlarının da artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Dönmez (2020) doktora çalışmasında çalışma süreleri 9 saat ve üzeri olan katılımcıların başarıya yönelik ısrar puanlarının, çalışma süresi 2 saat ya da daha az olan katılımcılara göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Böylelikle bu sonuç 9 saat ve üzeri çalışan öğrencilerin öğrenmeye karşı daha ısrarcı olduklarını ve kolay pes etmediklerini göstermektedir.

Dönmez'in çalışmasına benzer sonuçlar alınan bu araştırmada da haftalık çalışma süresi arttıkça öğrencilerin çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları puanlarının da artma eğiliminde olduğu bununmuş bu durumda uzaktan eğitim şartlarında da konuyla ilgili benzer sonuçlar alınmıştır.

4.8. Araştırmanın Sekizinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın sekizinci alt problemine ilişkin elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının alt boyutlarının da (Çalışmaya değer verme, Çalışmaya hazırlık, İlgi ve istek, Zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma) üniversitelere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarına ait alt boyutların hiçbirinde üniversitelere göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Bu da beklenen bir sonuçtur ve Covid 19 sürecinde üniversitelerin benzer şartlarda çalgı eğitimi verdiğini ve üniversiteye göre çalgı çalışma alışkanlıklarıyla ilgili bir fark oluşturan üniversitenin olmadığını ortaya koymaktadır.

4.9. Araştırmanın Dokuzuncu Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın dokuzuncu alt problemine ilişkin elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Covid-19 Uzaktan eğitim sürecinde çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarına ait alt boyutların hiçbirinde üniversitelere göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Bu da beklenen bir sonuçtur ve Covid 19 sürecinde üniversitelerin benzer şartlarda çalgı eğitimi verdiğini ve üniversiteye göre öğrencilerin çalgı eğitimi bağlamındaki zihin alışkanlıklarıyla ilgili bir fark oluşturan üniversitenin olmadığını ortaya koymaktadır.

Öneriler

Çalışmanın sonuçları göz önüne alındığında öneriler şu şekilde sıralanmıştır:

1. Bu çalışma sadece Covid-19 uzaktan eğitim dönemindeki çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları ve bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarını incelemiştir. Pandeminin olmadığı normal dönemde de bu iki alışkanlığın öğrenciler üzerindeki etkisinin incelenmesi önerilir.

2. Bu çalışma müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören lisans öğrencileriyle yapılmıştır. Farklı örneklem grupları ile güzel sanatlar lise öğrencileriyle, konservatuvarlarda öğrenim gören öğrenciler ile, lisans üstü öğrenim gören öğrencilerle yapılması önerilir.

3. Çalgı eğitimi zihin alışkanlıkları ve bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ile başarı, motivasyon, müzik performans kaygısıyla ilişkisine bakılması önerilir.

4. Bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının bir alt boyutu olan zamanı doğru kullanma ve düzenli çalışma boyutunun kadın öğrencilerde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erkek öğrencilere bu konuda daha dikkatli olmaları, kendilerine belli bir çalışma rutini oluşturmaları ve buna uymaları önerilir.

5. Çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının bir alt boyutu olan Çözüm Yöntemleri Oluşturabilme boyutunun kadın öğrencilerde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erkek öğrencilere çalıştıkları eser ve etütlere yönelik farklı çalışma yöntemleri oluşturmaları, sorgulayıcı olarak karşılaştıkları herhangi bir sorunda sorunun kaynağını fark etmeye ve çözüm üretmeye yoğunlaşmaları önerilir.

6. Bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının sınıf düzeylerine göre farklılıklarına bakıldığında sınıf düzeyleri arttıkça öğrencilerin bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları düşmektedir. Lisans 1'den sonraki sınıflara özellikle çalışmaya değer vererek özenle çalışmaları, çalışmalarına hazırlık yapmaları, ilgi ve istek ile çalışma yapmaları, zamanı doğru kullanmaları ve düzenli çalışma yapmaları önerilmektedir. Öğretmenlerine de öğrencilere bu alışkanlıklar hakkında bilgi vermeleri önerilir.

7. Çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının öğrencilerde sınıf düzeylerine göre farklılıklarına bakıldığında sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin "Başarıya Yönelik Israr" puanlarının azalma eğiliminde olduğu görülmektedir. Öğrencilere, lisans 1'den sonraki sınıflarda da çalgılarına çalışmalarında ısrarcı olmaları, zorluklar karşısında kolayca pes etmemeleri, yeni bilgiler öğrenmeye istekli olmaları ve gerekli olduğunda öğretmenlerine ve arkadaşlarına danışmaktan çekinmemeleri önerilir.

8. Bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ve çalgı eğitimi zihin alışkanlıklarının öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre bir fark oluşturmadığı sonucuna varılmış olup bu sonuç Covid-19 uzaktan eğitim döneminde alınan bir sonuçtur. Yüz yüze eğitim öğretim ortamında da bu konunun araştırılması önerilir.

KAYNAKÇA

Albayrak, C. ve Bulut, D. (2021). Güzel sanatlar lisesi viyolonsel öğrencilerinin bireysel çalgı çalışma alışkanlık düzeylerinin karşılaştırılması. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi, 9*(26), 159-179.

Barry, N.H. and Hallam, S. (2002). Practice. In Parncutt, R., & McPherson, G. (Eds.). *The science and psychology of music performance: Creative strategies for teaching and learning.* Oxford University, USA, 151-162.

Costa, L. A. (t.y.). Habits of mind. https://www.habitsofmindinstitute.org/hear-art/ sayfasından erişilmiştir.

Costa, A., & Kallick, B. (2008). *Learning and leading with habits of mind: 16 essential characteristics for success.* USA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Çelik, S. (2021). Biyoloji öğretmenlerinin covid-19 pandemi sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin görüşleri (Ankara-Sincan Örneği). (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dönmez, E. (2019). Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitimine yönelik zihin alışkanlıklarının değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Ekici, G. (2016). *Zihin alışkanlıklarına göre öğrenme-öğretme yaklaşımı.* (Editör: Doç. Dr. Gülay Ekici) Öğrenme-Öğretme Kuramları ve Uygulamadaki Yansımaları Ankara: Pegem Akademi.

Ekici, G. ve Akdeniz, H. (2017). Öğretmen adaylarının zihin alışkanlıklarının analizi: Fen alanı branşlarından bir örnek. *IX. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Birliği Kongresi Eğitim Araştırmaları Birliği*, Ordu, 154–165.

Kalkanoğlu. B. (2007). Okul şarkılarının müzik öğretmenlerinin bilgi ve beceri düzeyine göre piyano ile eşliklemesine yönelik bir model önerisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi.* Ankara: Nobel.

Kement, Ö. (2018), Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine yönelik çalgı çalışma alışkanlıklarının incelenmesi, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kolbaşı, G. (2019). Müzik öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin bireysel çalgılarına çalışma alışkanlıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi, 5* (9) , 27-42.

Küçük, D. P. ve Helin, K. A. R. (2021). *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları. Kesit Akademi Dergisi, 7*(28), 402-432.

Küçükosmanoğlu, H. O., Babacan, E., Babacan, M. D., ve Yüksel, G. (2016). Müzik eğitiminde bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ölçek geliştirme çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 16 (İpek Yolu Özel Sayısı),* 2350- 2367.a

Küçükosmanoğlu, H. O., Babacan, E., Babacan, M. D., ve Yüksel, G. (2017). Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin bireysel çalgı çalışma alışkanlıklarının incelenmesi (Konya ili örneği). *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 6*(1) Makale No: 39 ISSN: 2146-9199.

Orhan, R. (2917). Alışkanlık. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7*(2), 301-316.

Tanrıverdi, A. (1997). Güzel sanatlar liselerinin müzik bölümlerinde uygulanan çalgı eğitimi ve viyolanın çalgı eğitimi içerisindeki yeri. *Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi,* Trabzon: Selva, 16.

Türk Dil Kurumu. (2022). *Türkçe sözlük.* Ankara: TDK.